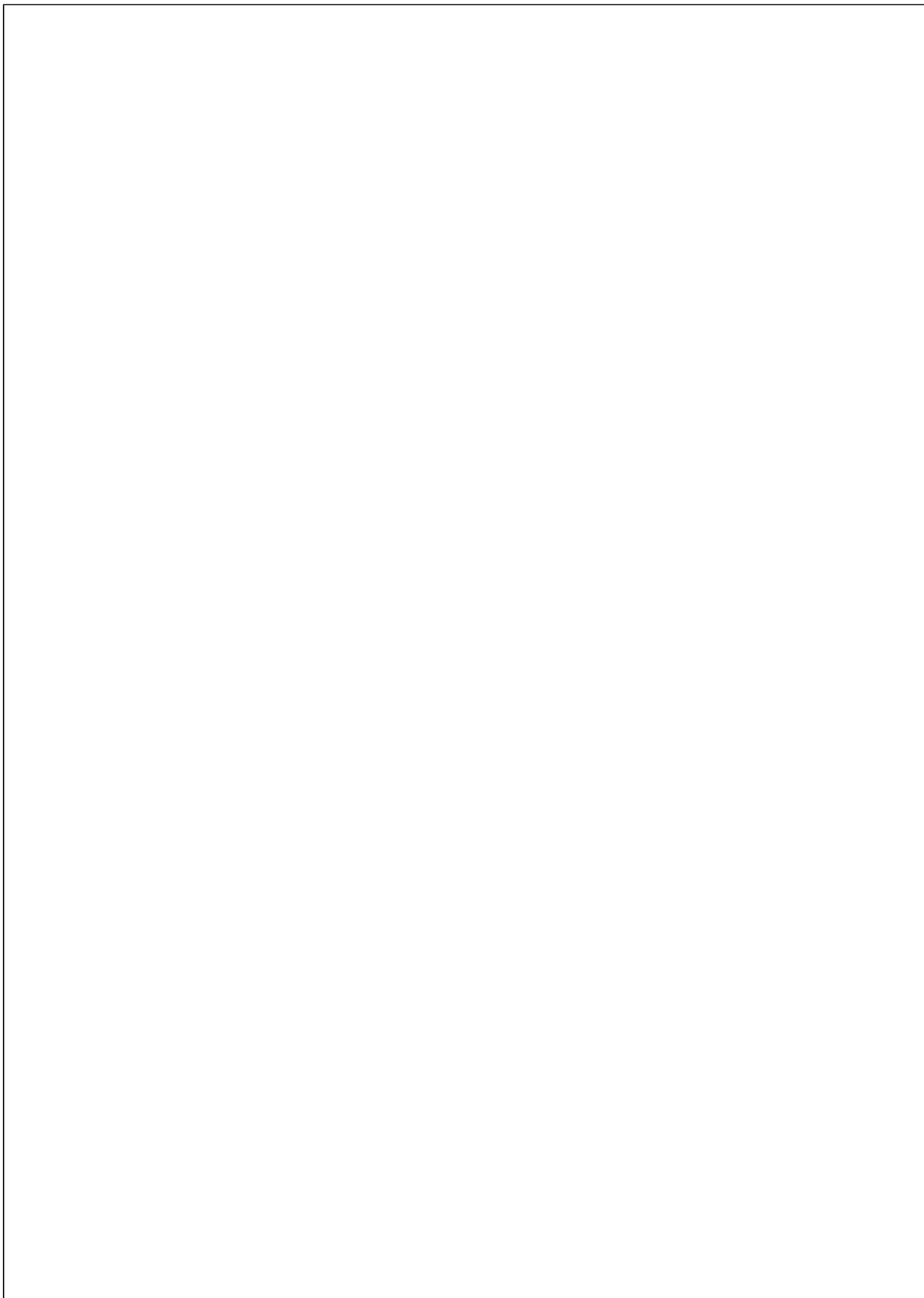

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/historia-z-ipn/archiwum/201618,Tomasz-Krok-Sprawa-siatki-wywiadowczej-Napoleon-a-Idzikowskiego-19541955.html>
01.03.2026, 07:59

Tomasz Krok: Sprawa siatki wywiadowczej Napoleona Idzikowskiego (1954-1955)

Napoleona Idzikowskiego skazano za szpiegostwo na rzecz wywiadu brytyjskiego i amerykańskiego. Orzeczono wobec niego karę śmierci wraz z utratą praw publicznych oraz obywatelskich praw honorowych. Wyrok został wykonany 23 listopada 1955 r. Był to jeden z ostatnich przypadków wykonania kary śmierci wobec osoby skazanej za szpiegostwo.

21.05.2024

Napoleon Idzikowski urodził się 11 sierpnia 1924 r. w Paryżu jako syn Stanisława (z zawodu piekarza) oraz Zofii z domu Kozera. Do 1937 r. mieszkał wraz z rodziną w podparyskim Meudon. Tam ukończył 5 klas liceum kupieckiego. Na kilka miesięcy przed wybuchem II wojny światowej wraz z matką, bratem oraz siostrą powrócił do Polski. Rodzina zamieszkała w podwarszawskim Ursusie.

Podróże po ogarniętej wojną Europie i działalność przemytnicza

Na początku lipca 1940 r. Napoleon Idzikowski zgłosił się do Arbeitsamtu w Warszawie. Później, w czasie przesłuchań, tłumaczył, iż tym sposobem łatwiej było mu się przedostać do przebywającego we Francji ojca. Trafił do pracy na roli w okolicy Bad Polzin (dzisiejszy Połczyn-Zdrój). Przepracował tam kilka tygodni, po czym odesłano go do lecznicy z powodu wypadku. W latach 1940-1943 Idzikowski poruszał się pomiędzy podwarszawskim Ursusem a różnymi regionami Rzeszy Niemieckiej, gdzie był wysyłany do prac przymusowych.

Jesienią 1941 r. udało mu się nawet dotrzeć do ojca do Paryża, skąd niemieckie biuro werbunkowe skierowało go do pracy w niemieckiej fabryce samochodów w Katowicach. W kwietniu 1943 r. ponownie przekroczył granicę francuską. Postanowił wówczas wyruszyć w kierunku Hiszpanii, chcąc przedostać się do Afryki w celu wstąpienia do Francuskiej Armii Wyzwolenia gen. Charlesa de Gaulle'a. Próby przekroczenia granicy francusko-hiszpańskiej zakończyły się niepowodzeniem i doprowadziły do tego, że Idzikowski we wrześniu 1943 r. został aresztowany i osadzony w obozie koncentracyjnym w Buchenwaldzie, gdzie przebywał do momentu oswobodzenia w kwietniu 1945 r. przez wojska amerykańskie.

Po uwolnieniu zajął się przemytem towaru z francuskiej strefy okupacyjnej w Niemczech do Francji wraz ze znajomym Polakiem – Romanem Karczem. W czerwcu 1945 r. w Medon pod Paryżem Idzikowski otrzymał poświadczenie o uzyskaniu francuskiego obywatelstwa na podstawie karty repatriacyjnej.

► [Czytaj więcej na portalu przystanekhistoria.pl](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Artykuł